

*Устенко С.В., д.е.н., професор
Терентьєв Є.Г., магістр
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
stasustenko@ukr.net
123j123t@gmail.com*

ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА ВЕРИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ, ПОШИРЕНИХ ЧЕРЕЗ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ

У сучасній освітній парадигмі онлайн-платформи стали потужним інструментом для поширення навчальних матеріалів, забезпечуючи гнучкість, доступність та потенціал для інтерактивного навчання. Однак, разом зі значними перевагами, зростання обсягу освітнього контенту в онлайн-середовищі висуває на перший план критично важливу проблему – оцінку якості та верифікацію цих матеріалів. Відсутність належних механізмів контролю може призвести до поширення недостовірної, застарілої або неефективної інформації, що негативно впливає на якість освіти та навчальні результати студентів.

Проблема оцінки якості онлайн-навчальних матеріалів є багатогранною та охоплює різні аспекти. По-перше, це змістова якість, яка включає актуальність, точність, повноту та наукову обґрунтованість представленої інформації. В умовах швидкого розвитку знань та технологій, навчальні матеріали потребують постійного оновлення та перевірки на відповідність сучасним науковим досягненням. По-друге, важливим є педагогічний дизайн матеріалів, що визначає їхню здатність ефективно сприяти навчанню. Це охоплює чіткість навчальних цілей, логічну структуру, використання різноманітних методів навчання, наявність інтерактивних елементів та можливостей для самоконтролю. По-третє, не менш значущою є технічна якість, яка включає зручність навігації, якість мультимедійних елементів (відео, аудіо, графіка), доступність для осіб з особливими потребами та стабільність роботи платформи.

Верифікація навчальних матеріалів, поширених онлайн, є складним завданням через децентралізований характер інтернету та велику кількість авторів і платформ. Традиційні методи контролю якості, що застосовуються до друкованих видань (рецензування, редагування, експертна оцінка), часто є недостатніми або не повністю адаптованими до онлайн-середовища. Відсутність єдиних стандартів та централізованих органів контролю створює ризики поширення неякісного контенту.

Однак, існують та розвиваються різні підходи до оцінки якості та верифікації онлайн-навчальних матеріалів. Одним з ключових є експертна оцінка, яка передбачає залучення фахівців у відповідній галузі знань та педагогічних дизайнерів для рецензування контенту на предмет його змістової, методичної та технічної якості. Цей процес може бути формальним (наприклад, перед розміщенням матеріалів на авторитетних платформах) або неформальним (наприклад, відгуки колег та студентів).

Іншим важливим механізмом є системи рейтингу та відгуків користувачів. Студенти та викладачі, які використовують певні навчальні матеріали, можуть залишати свої коментарі та оцінки, що формує певну репутацію контенту та допомагає іншим користувачам орієнтуватися у його якості. Хоча цей підхід є корисним, він може бути суб'єктивним та потребує механізмів запобігання маніпуляціям.

Розвиток автоматизованих інструментів оцінки також є перспективним напрямком. За допомогою технологій штучного інтелекту можна аналізувати тексти на предмет граматичних та стилістичних помилок, перевіряти на плагіат, оцінювати читабельність та навіть виявляти

потенційно недостовірну інформацію. Однак, такі інструменти поки що не можуть повністю замінити експертну оцінку, особливо у питаннях змістовної якості та педагогічної ефективності.

Важливу роль у забезпеченні якості онлайн-навчальних матеріалів відіграють критерії оцінки, які мають бути чіткими, об'єктивними та охоплювати різні аспекти якості. Ці критерії можуть розроблятися на рівні окремих навчальних закладів, професійних асоціацій або навіть на державному рівні. Вони повинні враховувати специфіку предметної області, цільову аудиторію та формат навчальних матеріалів.

Перспективи подальшого розвитку систем оцінки якості та верифікації онлайн-навчальних матеріалів пов'язані з комбінуванням різних підходів. Ефективна система може включати експертну оцінку для первинної верифікації, системи рейтингу та відгуків для постійного моніторингу якості, а також використання автоматизованих інструментів для виявлення потенційних проблем. Крім того, важливим є підвищення цифрової грамотності як викладачів, так і студентів, щоб вони могли критично оцінювати інформацію, знайдену в онлайн-середовищі.

Забезпечення високої якості та надійності навчальних матеріалів, поширених через онлайн-платформи, є ключовим фактором успішної цифрової трансформації освіти. Розробка та впровадження ефективних механізмів оцінки та верифікації вимагає спільних зусиль науковців, педагогів, розробників освітніх платформ та державних регуляторів. Лише таким чином можна гарантувати, що онлайн-навчання сприятиме отриманню якісної та актуальної освіти.

Список використаних джерел

1. Quality Matters Program. (n.d.). Higher Education Rubric.
<https://www.google.com/search?q=https://www.qualitymatters.org/qa-resources/rubrics-standards>

2. Hodges, C. B., Moore, S., Lockee, B. B., Trust, T., & Bond, M. A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *EDUCAUSE Review*, 27

Науковий керівник: Устенко С.В., д.е.н., професор